

Uitvoeringsplan samenwerking passende kinderopvang Arnhem en JGZ

Inleiding

In het kader van de implementatie van passende kinderopvang in Arnhem is met de JGZ verkend hoe de samenwerking tussen de JGZ en de kinderopvang wenselijk gezien vorm gegeven zou kunnen worden. Daarbij is de vraag uitgangspunt geweest, wat de toegevoegde waarde is van de expertise van de JGZ in de samenwerking rondom het jonge kind in de kinderopvang en zijn/haar ouder(s)/verzorger(s). De rol van de JGZ staat omschreven in het beleidsplan 'Toeleiding VVE Regio Gelderland-Midden' (december 2019) en kan als volgt worden samengevat:

De JGZ:

- heeft een belangrijke rol ten aanzien van vroeg-signalering van ontwikkelingsvragen van het kind in de context van het gezin waarin dit kind opgroeit
Concreet houdt dit in dat wanneer de spraak-/taalontwikkeling op de leeftijd van 2 jaar niet voldoende is, ouder(s)/verzorger(s) en kind op de leeftijd van 2;3/2;6 jaar opnieuw worden opgeroepen voor consult.
- informeert ouder(s)/verzorger(s) over het belang van kinderopvang voor de ontwikkeling van het kind
- stimuleert ouder(s)/verzorger(s) om hun kind aan te melden voor kinderopvang.
Concreet gebeurt dit op de leeftijd van 14 maanden en 2 jaar
- begeleidt ouder(s)/verzorger(s) indien nodig naar kinderopvang
- stelt de indicatie voor VVE aan de hand van vastgestelde criteria:
 - Deelname VVE vanaf 2 jaar
 - Kinderen van ouder(s)/verzorger(s) met een laag opleidingsniveau (gewichteregeling 0.3/1.2)
 - Kinderen met (dreigende) spraak-/taalachterstand (Van Wiechenschema)
 - Kinderen met een taalarme thuisomgeving
 - Kinderen met andere (dreigende) ontwikkelingsachterstand op één of meerdere ontwikkelingsgebieden
 - Kinderen met ouder(s)/verzorger(s) met risicovolle ouderkenmerken (kwetsbare gezinnen)
- monitort de VVE- verwijzingen
- verzorgt jaarlijks de VVE – rapportage aan de gemeente Arnhem

- volgt vanaf 0 jaar de brede ontwikkeling van het kind en participeert in overleg met de kinderopvang en ouder(s)/verzorger(s), specifiek wanneer de medisch-sociale expertise nodig is

In een werkgroep bestaande uit drie jeugdverpleegkundigen en drie coaches passende kinderopvang is de samenwerking tussen de JGZ en de kinderopvang meer concreet uitgewerkt met het belang van het kind voorop. Hierbij is het bovengenoemde beleidsplan als leidraad gebruikt.

Dit document vormt de weerslag van deze gezamenlijke uitwerking. Het is het doel om op de locaties kinderopvang in een aantal wijken van Arnhem pilots te draaien waarin de beschreven samenwerking aan de praktijk wordt getoetst en eventueel bijgesteld. Uiteindelijk is het de bedoeling om met elkaar een vorm van samenwerking te vinden die structureel over Arnhem kan worden uitgerold.

Samenwerking JGZ en kinderopvang

Samenwerking algemeen

Het is van belang dat de jeugdverpleegkundige en de pedagogisch medewerkers en coaches passende kinderopvang een *gezicht* zijn voor elkaar zodat men elkaar snel weet te vinden.

Dit vraagt een proactieve houding van zowel professionals binnen de kinderopvang als de jeugdverpleegkundige (*wederkerigheid*). Dit is ten allen tijde van belang en vooral in geval van VVE-Basis locaties. Hier zal men elkaar mogelijk minder snel ontmoeten doordat hier minder kinderen met VVE aanwezig zijn.

Concreet is het van belang dat bij overdracht van werkzaamheden de nieuwe jeugdverpleegkundige contact legt met de kinderopvang. Tegelijkertijd is het van belang dat vanuit de kinderopvang bij wisselingen in personeel (pedagogisch medewerkers, coach passende kinderopvang) actief contact wordt gelegd met de jeugdverpleegkundige.

Daarnaast is het van belang dat de kinderopvang en de JGZ elkaar op de hoogte houden van de stappen die rondom kind en gezin worden gezet. Zo is het wenselijk dat de kinderopvang op de hoogte is van bijvoorbeeld een doorverwijzing door de jeugdarts naar een zorgaanbieder. Het is eveneens wenselijk dat de JGZ geïnformeerd wordt over acties die binnen de kinderopvang voor een kind worden ingezet (ambulante begeleiding passende kinderopvang, extra handen etc.). Ten aanzien van deze overdracht van informatie zijn ouder(s)/verzorger(s) de centrale schakel, zij dienen hiervoor toestemming te geven. Het is belangrijk dat de kinderopvang en de JGZ ouder(s)/verzorger(s) actief stimuleren om informatie te delen dan wel ouder(s)/verzorger(s) actief om toestemming vragen informatie te mogen delen.

Scenario's in samenwerking

In het beleidsplan '*Toeleiding VVE Regio Gelderland-Midden*' zijn de afspraken weergegeven zoals deze met de gemeente Arnhem en de kinderopvang zijn gemaakt. Hierbij is onderscheid gemaakt in twee typen situaties:

1. De JGZ stelt voorafgaand aan plaatsing binnen de kinderopvang de indicatie VVE en het kind wordt geplaatst
2. Het kind bezoekt de kinderopvang en een VVE indicatie blijkt nodig te zijn

Beide situaties worden bij deze concreet uitgewerkt.

1. De JGZ stelt voorafgaand aan plaatsing binnen de kinderopvang de indicatie VVE en het kind wordt geplaatst

➤ VVE verwijzing

Dit betreft:

- Kinderen van ouder(s)/verzorger(s) met een laag opleidingsniveau
- Kinderen met (dreigende) spraak-/taalachterstand (Van Wiechenschema)
- Kinderen met een taalarme thuisomgeving

Rol van de JGZ:

- Met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) wordt schriftelijk overgedragen naar de kinderopvangorganisatie van keuze van ouders middels het VVE-verwijsformulier.
- Indien ouder(s)/verzorger(s) geen keuze van kinderopvang maken of niet doorgeven wanneer hun kind geplaatst wordt, zoekt de jeugdverpleegkundige actief contact met ouder(s)/verzorger(s) met het oog op een voorspoedige toeleiding van het kind naar de kinderopvang
- De jeugdverpleegkundige is gedurende de plaatsing op de achtergrond aanwezig en op afroep beschikbaar. Via het CB wordt de taal-/spraakontwikkeling van het kind gevolgd.

Rol van de kinderopvang:

- Gedurende plaatsing van het kind informeert en betreft de kinderopvang actief de jeugdverpleegkundige indien nodig. Eventueel worden gesprekken gepland met de ouder(s)/verzorger(s), kinderopvang en jeugdverpleegkundige

➤ VVE verwijzing met extra ondersteuning (VVE+)

Dit betreft:

- Kinderen met andere (dreigende) ontwikkelingsachterstand op één of meerdere ontwikkelingsgebieden
- Kinderen met ouder(s)/verzorger(s) met risicovolle ouderkenmerken (kwetsbare gezinnen)

Het gaat hierbij dus om die situaties waarbij zorgen zijn over de brede ontwikkeling van het kind en/of de gezinssituatie waarin het kind opgroeit.

In deze situaties vindt voor plaatsing van een kind een **warme overdracht** plaats met ouder(s)/verzorger(s), jeugdverpleegkundige en kinderopvang. In de pilot 'warme overdracht' kunnen de criteria op basis waarvan een warme overdracht wordt geïndiceerd nader worden vastgesteld met een mogelijk onderscheid in harde en overwegings-criteria.

De bedoeling van de warme overdracht

- Vanuit de visie 'ouder(s)/verzorger(s) zijn de belangrijkste begeleiders van hun kind' worden ouder(s)/verzorger(s) vanaf het begin van plaatsing actief betrokken bij de begeleiding van hun kind binnen de kinderopvang (bouwen aan pedagogisch-educatief partnerschap)

- Door informatie-uitwisseling vooraf kan de kinderopvang inventariseren welke groep het meest passend is bij de ontwikkelingsvraag en ondersteuningsbehoeften van het kind
- Door informatie-uitwisseling vooraf kan de kinderopvang de eventueel benodigde begeleiding regelen en vanaf de start van plaatsing maatwerk bieden voor het kind
- Door informatie-uitwisseling vooraf kunnen met ouder(s)/verzorger(s) en professioneel netwerk afspraken worden gemaakt over de onderlinge communicatie en regievoering gedurende plaatsing

Doel van het gesprek

- Wederzijdse kennismaking ouder(s)/verzorger(s) en kinderopvang
- Informatie- uitwisseling over de ontwikkelingsvraag en ondersteuningsbehoeften van het kind en gezinsachtergronden (kind en ouder(s)/verzorger(s) centraal)
- Verkennen van wederzijdse verwachtingen van ouder(s)/verzorger(s) en kinderopvang
- Informatie over het aanbod van de kinderopvang
- Afspraken maken en vastleggen: welke afstemming is nodig met de JGZ en eventuele andere professionele partners gedurende plaatsing en hoe wordt dit vormgegeven?

Locatie en tijdsinvestering

De warme overdracht vindt plaats binnen de kinderopvang. Het gesprek ten behoeve van de warme overdracht duurt maximaal een half uur.

Deelnemers

ouder(s)/verzorger(s), jeugdverpleegkundige en de pedagogisch medewerker (mentor) van de kinderopvang zijn altijd aanwezig. Van te voren wordt in overleg met ouder(s)/verzorger(s) afgewogen wie nog betrokken dient te worden zowel vanuit de kinderopvang (coach passende kinderopvang) als vanuit het eventuele professionele netwerk rondom kind en gezin (maatwerk)

Rol van de JGZ:

- Bij de leeftijd van 14 maanden stimuleert de JGZ ouder(s)/verzorger(s) om hun kind aan te melden voor kinderopvang. Tevens wordt nagedacht over de vraag of een warme overdracht nodig is. Dit wordt vastgelegd in het dossier. Bij twijfel wordt eerder dan op de leeftijd van 2 jaar contact gezocht met ouder(s)/verzorger(s).
- De JGZ neemt het initiatief tot de warme overdracht en nodigt ouder(s)/verzorger(s) uit voor gesprek met een daartoe ontwikkelde flyer 'Warme overdracht'.
- In het gesprek motiveert de jeugdverpleegkundige ouder(s)/verzorger(s) tot de warme overdracht door het belang hiervan voor het kind te bespreken
- Dit gesprek wordt gerapporteerd in het dossier
- De JGZ plant in samenspraak met ouder(s)/verzorger(s) en kinderopvang de warme overdracht.
- De JGZ bespreekt met ouder(s)/verzorger(s) en kinderopvang wie bij de warme overdracht betrokken dienen te worden
- Met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) wordt schriftelijk overgedragen naar de kinderopvangorganisatie.

- De jeugdverpleegkundige neemt in eerste instantie de leiding in het gesprek en draagt deze rol over naar de pedagogisch medewerker van de kinderopvang als toekomstig contactpersoon van ouder(s)/verzorger(s) (transfer)

Rol van de kinderopvang:

- De kinderopvang rapporteert de afspraken die tijdens de warme overdracht zijn gemaakt op een speciaal daarvoor ontwikkeld '*Afsprakenformulier*' (Onderdeel van de '*Handreiking warme overdracht en afsprakenformulier*'). Dit wordt aan ouder(s)/verzorger(s) meegegeven en indien nodig met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) gedeeld met eventueel betrokken hulpverlener(s). Indien gedurende plaatsing extra ondersteuning binnen de kinderopvang wordt ingezet vraagt de kinderopvang actief bij ouder(s)/verzorger(s) na of dit gecommuniceerd kan worden met de jeugdverpleegkundige
- Indien gedurende plaatsing een kind vaak afwezig is vraagt de kinderopvang actief bij ouder(s)/verzorger(s) na of dit gecommuniceerd kan worden met de jeugdverpleegkundige

2. Het kind bezoekt de kinderopvang en een VVE indicatie blijkt nodig te zijn

Voor VVE en VVE+

Rol kinderopvang

Indien de **kinderopvang** het belang van VVE signaleert:

- Met ouder(s)/verzorger(s) wordt het belang van aanvraag VVE besproken
- De kinderopvang vult het '*Aanvraagformulier VVE verwijzing*' in en deelt dit met ouder(s)/verzorger(s)
- In principe nemen ouder(s)/verzorger(s) voor de aanvraag VVE contact op met de jeugdverpleegkundige. De kinderopvang stemt met ouder(s)/verzorger(s) af of zij hierbij ondersteuning nodig hebben en zo ja, in welke vorm
- De kinderopvang stuurt het aanvraagformulier digitaal naar de JGZ met toestemming van ouder(s)/verzorger(s)

Rol van de JGZ:

Indien de **kinderopvang** het belang van VVE signaleert:

- De JGZ geeft de VVE beschikking af. Met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) wordt schriftelijk overgedragen middels het VVE-verwijsformulier
- Bij onduidelijkheid/twijfel neemt zij contact op met ouder(s)/verzorger(s) en met de kinderopvang (coach passende kinderopvang/pedagogisch medewerker)
- Voor kinderen met VVE is de jeugdverpleegkundige op de achtergrond aanwezig en op afroep beschikbaar
- Voor kinderen met VVE+ wordt afgesproken welke afstemming nodig is tussen kinderopvang en JGZ en op welke wijze dit wordt vormgegeven

Indien de **JGZ** het belang van VVE signaleert:

- De JGZ geeft de VVE beschikking af. Met toestemming van ouder(s)/verzorger(s) wordt schriftelijk overgedragen middels het VVE-verwijsformulier
- In principe informeren ouder(s)/verzorger(s) de kinderopvang. De JGZ stimuleert ouder(s)/verzorger(s) om met de kinderopvang te communiceren over de afgegeven VVE beschikking
- Voor kinderen met VVE is de jeugdverpleegkundige op de achtergrond aanwezig en op afroep beschikbaar
- Voor kinderen met VVE+ wordt afgesproken welke afstemming nodig is tussen kinderopvang en JGZ en op welke wijze dit wordt vormgegeven

NB. In Klarendal en Presikhaaf loopt de pilot 'Ouders doen mee'. Deze pilot is in maart 2020 gestart met een looptijd van 3 maanden en is door Corona vertraagd. Wanneer dit structureel beleid wordt in Arnhem dient dit opgenomen te worden in dit beleidsplan. Er is een taak weggelegd voor de JGZ bij afgifte VVE en er ligt een taak bij de kinderopvang bij start van plaatsing.

Betrokkenheid van de JGZ gedurende plaatsing

Betrokkenheid van de jeugdverpleegkundige gedurende plaatsing is gewenst:

- Bij de vraag of de kinderopvang de goede plek is voor het kind
- Om te kunnen volgen of de VVE verwijzing passend en effectief is voor het kind
- Bij twijfel afgifte VVE: om te volgen of er alsnog een VVE nodig is
- Indien er verschil in beeldvorming is tussen ouder(s)/verzorger(s) en jeugdverpleegkundige over de ontwikkeling en ondersteuningsbehoeften van het kind
- Indien medische expertise voor het kind nodig is
- Indien een kind gedragsmatig opvalt
- Bij ernstige zorgen over de gezinssituatie waarin het kind opgroeit
- Bij vermoedens van kindermishandeling (Veilig Thuis)
- Indien binnen de kinderopvang extra ondersteuning en begeleiding wordt ingezet (ambulante begeleiding passende kinderopvang/extra taakuren)

De JGZ kan op verschillende manieren betrokken zijn gedurende plaatsing:

- Op de achtergrond aanwezig en op de hoogte gehouden door ouder(s)/verzorger(s) en, met medeweten van ouder(s)/verzorger(s), door de kinderopvang. Hierbij zijn wederkerigheid (elkaar actief weten te vinden) en transparantie (welke inhoud deel je met elkaar) van belang
- Indien de jeugdverpleegkundige gedurende plaatsing niet actief betrokken is, volgt zij via het CB de (spraak-/taal-) ontwikkeling van het kind.
- Door met regelmaat te participeren in een gesprek met ouder(s)/verzorger(s) en kinderopvang, af te spreken tijdens de warme overdracht of indien gewenst gedurende de plaatsing, in overleg met ouder(s)/verzorger(s)

Indien de jeugdverpleegkundige gedurende plaatsing niet actief betrokken is, volgt zij via het CB de (spraak-/taal-) ontwikkeling van het kind.